

МАЗІНА О. О.

Миколаївський інститут права
Національного університету «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри загальнотеоретичної, конституційної та цивілістичної
юриспруденції, кандидат юридичних наук

НЕОБХІДНІСТЬ ЮРИДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПУБЛІЧНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ

Проблема зниження рівня зловживання у сфері закупівель за бюджетні кошти залишається в Україні надзвичайно актуальною, оскільки корупція в цієї сфері стимулює розростання тіньового сектору економіки. Підписавши Угоду про Асоціацію з Європейським Союзом [1], Україна взяла на себе дуже важливі зобов'язання, серед яких – розвиток електронних закупівель, як засіб боротьби з корупцією.

Закон України «Про публічні закупівлі» [2] почав діяти з 1 квітня 2016 року і (при наявності багатьох недоліків) зобов'язав замовників – бюджетні підприємства та установи проводити електронні закупівлі товарів і послуг, якщо вартість предметів закупівлі товарів і послуг дорівнює або перевищує двісті тисяч гривень, а робіт – півтора мільйона гривень (в деяких сферах господарювання – одного та п'яти мільйонів гривень) через електронну систему ProZorro. З 01.08.2016 року застосування цієї системи обов'язково для всіх підприємств, установ і організацій. Предмети закупівлі від трьох тисяч гривень і до передбаченого «порогу» є малобюджетними і вважаються «допороговими», які рекомендується проводити замовникам також через цю систему, але зі спрощеним порядком проведення. Законодавством передбачена певна досить складна процедура здійснення торгів. Тому питання правового захисту інтересів учасників публічних закупівель в умовах конкуренції має стати важливою проблемою в розвитку чесної конкуренції.

Необхідно помітити, що розроблена в Україні система ProZorro отримала відзнаку на міжнародному конкурсі World Procurement Awards 2016, що дає змогу говорити про те, що Україна вийшла в світові лідери у розвитку публічних закупівель. Українська система електронних закупівель ProZorro є однією з найкращих у світі завдяки унікальному поєднанню ключових принципів реформи (відкритий код, відкриті дані і міжнародний стандарт open contracting).

Тому Європейський банк реконструкції і розвитку уже включив «український кейс» у свій план як одну з найкращих практик щодо запровадження електронних закупівель. Для України застосування такої передової платформи державних закупівель дозволить забезпечити зручний публічний доступ до інформації про закупівлі та знизити рівень зловживань [3, с. 128].

У зв'язку з відсутністю значної кількості кваліфікованих спеціалістів (в тому числі юристів) в ході проведення закупівель виявляється значна кількість порушень. При цьому, як правило, «потерпілою» стороною залишається Учасник.

Особливістю правового захисту Учасника в публічних закупівлях є порядок оскарження неправомірних дій Замовника. Закон України «Про публічні закупівлі» в ч. 3 ст. 8 передбачив один орган оскарження – Антимонопольний комітет України, який «... утворює постійно діючу адміністративну колегію (колегії) з розгляду скарг про порушення законодавства у сфері публічних закупівель. Рішення постійно діючої адміністративної колегії (колегій) приймаються від імені Антимонопольного комітету України».

Оскільки скарги, як правило, носять правовий характер, розгляд таких справ з метою неупередженого та ефективного захисту прав та законних інтересів осіб, пов'язаних з участю у процедурах закупівлі, важливо, щоб права і законні інтереси захищали професійні фахівці, що має сприяти завданням переведення більшості господарських операцій в прозорий шлях та створення конкурентного середовища. Відповідно до п. 27 ст. 1 Закону «Про публічні закупівлі» суб'єкт оскарження – фізична чи юридична особа, яка звернулася до органу оскарження з метою захисту своїх прав та охоронюваних законом інтересів з приводу рішення, дії чи бездіяльності замовника, що суперечать законодавству у сфері публічних закупівель і внаслідок яких порушено право чи законні інтереси такої особи. Відтак, оскаржувати може не будь хто, а лише той, чий права чи законні інтереси порушено [6].

Наразі існує досить неоднозначна та суперечлива практика щодо підсудності справ про оскарження результатів публічних закупівель. Справи цієї категорії розглядаються як адміністративними, так і господарськими судами залежно від складу сторін, предмету позову і, власне, предмету оскарження. При цьому скарги нерідко намагаються перевести розгляд скарг у систему господарських судів з метою отримання заходів забезпечення позову [7]. Скарги щодо вже укладених договорів про закупівлі розглядаються відразу в судовому порядку без звернення до АМКУ.

Суди часто відмовляють у задоволенні позовів із суто процесуальних підстав, не торкаючись суті спору (пропущені строки, позов поданий не до того суду тощо).

Отже, виявляється дуже перспективний для юристів напрям діяльності, у якому сьогодні відсутня жорстка конкуренція, і молодий спеціаліст-юрист, отримавши додаткову спеціальну підготовку, може стати відомим спеціалістом в галузі публічних закупівель.

Список використаної літератури:

1. Про Стратегію реформування системи публічних закупівель (дорожню карту) // Розпорядження Кабінету Міністрів України від 24.02.2016 р. № 175-р [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/175-2016-%D1%80?test=XX7MfyrCSgky0r1lZiLSy/hoH14qcs80msh8le6>
2. Про публічні закупівлі: Закон України від 25.12.2015 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2016. – № 9. – Ст. 89.
3. Белінська Г.В. Актуальні проблеми державних закупівель в Україні в умовах реформування // Вісник КрНУ ім. М.Остроградського. Випуск 5/2016 (100). – С. 125-131 [Електронний ресурс] Режим доступу: www.kdu.edu.ua/2016_5_125_5-2016.pdf
4. Про Антимонопольний комітет України: Закон України від 26.11.1993 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 50. – Ст. 473.
5. Про захист економічної конкуренції: Закон України від 11.01.2001 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 12. – Ст. 64.
6. Цебак І. Оскарження публічних закупівель у АМКУ [Електронний ресурс] – Режим доступу: uryst.lviv.ua/Публікації/category/3/message/1018
7. Стесенко Ю. Практичні аспекти оскарження публічних закупівель в Україні // Юридична газета online 10.04.2017 р. [Електронний ресурс] – Режим доступу: yur-gazeta.com

ДАНИЛЕНКО Ю. С.

Національний університет «Одеська юридична академія»,
аспірант кафедри адміністративного і фінансового права

ПРОЦЕДУРА ОЦІНЮВАННЯ КАНДИДАТІВ НА ДЕРЖАВНУ СЛУЖБУ: ПОНЯТТЯ ТА ХАРАКТЕРНІ ОЗНАКИ

Варто акцентувати увагу на тому, що порядок вступу на державну службу, як за умови конкурсного відбору, так і позаконкурсного, передбачає наявність специфічної процедури оцінювання кандидатів на державну службу. Вбачається за необхідне звернутися до з'ясування сутності названої процедури.

Правова регламентація процедури оцінювання кандидатів на державну службу здійснюється як на законодавчому рівні, так і через прийняття відповідних підзаконних нормативно-правових актів. Нормативну основу становлять: Закони України «Про державну службу», «Про запобігання корупції», Постанова Кабінету Міністрів України «Про Затвердження Порядку проведення конкурсу на зайняття посад державної служби», Наказ Національного агентства з питань державної служби «Про затвердження Переліку тестових завдань для кандидатів, які